כחל בששים וכחל בן המנין. משום דכחל גופו בשר והיתר גמור הוא ואין איסורו אלא מפני החלב שבתוכו וכיון שיצא חלבו ונתערב בדין הוא שיהא כחל עצמו מן המנין וה"מ בשנפל לקדרה של בשר אבל לקדרה של חלב בעינן ששים לבר מדידיה שהרי הכחל בעצמו הוא שאוסר והר"ם במז"ל כתב בפרק ט"ו מהלכות מאכלות אסורות שלפי שהכחל מדבריהם הקילו בו שיהא הוא עצמו מן המנין: **וכחל** עצמו אסור. פי' מפני מראית העין שאע"פ שראוי להתיר כחל זה מפני שהחלב יצא ממנו ונתבטל אי שרית ליה אתי למשרי חתיכת נבלה והיינו דקא מפרש תו דאי נפל לקדרה אחרת אוסר כלומר דלא תימא דכי אסרינן לכחל לפי שנשאר בתוכו מן החלב ומיהו כבר פלט כל מה שהיה לו לפלוט ועימא שאם נפל לקדרה אחרת לא יאסור דליתא אלא כי היכי דלא ליתי לאיחלופי בחתיכה דנבלה שויוה רבנן כחתיכה דנבלה ואי נפל לקדרה אחרת אוסר ומאן דאקשי אלא מעתה נפל לתוך קדרה אחרת לא יאסור לא הוה קיס ליה בטעמיה וה"ק בשלמא אי אמרינן דבמאי דנפיק מיניה משערינן בדין הוא שיאסור שהרי עדיין נשאר בתוכו חלב ולא נתבטל כולו אלא אי אמרת דבכוליה משערינן ע"כ כולו נתבטל וכיון שכן נפל לתוך קדרה אחרת לא יאסור ומשנינן דכיון דאמר רב יצחק בר משרשיא וכחל עצמו אסור שויוה רבנן כחתיכת נבלה ומסקנא [ב]ביצה בששים והיא אסורה בששים ואחת והיא מותרת וה"מ דאית בה אפרוח אבל ביצה של עוף טמא שנתבשלה עם ביצים טהורות אינה אוסרת ואינה צריכה שיעור כדקיימא לן [ג]דמיא דביעי ולא כלום הוא ההוא [ד]כזיתא דתרבא דנפל לדיקולא דבישרא סבר רב אשי לשעוריה במאי דבלע דיקולא אמרו ליה רבנן לרב אשי האי דיקולא דהיתרא בלע דאיסורא לא בלע ההוא כי פלגא דזיתא דתרבא דנפל לדיקולא דבישרא סבר מר בר רב אשי לשעורי בתלתין פלגי זיתי א"ל אבוה לא תזלזל בשעורא דרבנן ועוד האמר ר' יוחנן חצי ג שיעור אסור מן התורה:

כחל בששים יוכחל א מן המנין ביצה בששים ואין ביצה מן המנין [ב]כחל היכא דלא קרעיה ובשליה בהדי בשרא בששים: וכחל מן המנין אמר רב יצחק בר רב משרשיא וכחל [ב] עצמו אסור ונפקא מינה דאי נפל לקדרה אחרת אוסר אמר רב אשי כי הוינן בי רב כהנא הוה איבעיא לן כי משערינן בדידיה משערינן או במאי דנפיק מיניה משערינן ופשיט דבדידיה משערינן דאי בדנפיק מיניה משערינן מנא ידעינן אלא מעתה נפל לתוך קדרה אחרת לא יאסור כיון דאמר רב יצחק וכחל עצמו אסור שויוה רבנן כחתיכת נבלה ומסקנא [ב]ביצה בששים והיא אסורה בששים ואחת והיא מותרת וה"מ דאית בה אפרוח אבל ביצה של עוף טמא שנתבשלה עם ביצים טהורות אינה אוסרת ואינה צריכה שיעור כדקיימא לן [ג]דמיא דביעי ולא כלום הוא ההוא [ד]כזיתא דתרבא דנפל לדיקולא דבישרא סבר רב אשי לשעוריה במאי דבלע דיקולא אמרו ליה רבנן לרב אשי האי דיקולא דהיתרא בלע דאיסורא לא בלע ההוא כי פלגא דזיתא דתרבא דנפל לדיקולא דבישרא סבר מר בר רב אשי לשעורי בתלתין פלגי זיתי א"ל אבוה לא תזלזל בשעורא דרבנן ועוד האמר ר' יוחנן חצי ג שיעור אסור מן התורה:

רש"י

היתר לבד מן האיסור: **וכחל מן המנין.** דהואיל ומין היתר הוא עצמו אם נתבשל עם בשר משערינן ליה בששים בהדי דידיה: **ביצה שיש בה אפרוח.** דאי ביצה עמאה לא אפרה דכמיא מינהו כדמסיק בגמרא: **וכחל עצמו אסור.** שהרי הבשר נתן טעם והוא לא נתן טעם בבשר כי מועטו היה: **בדידיה משערינן.** דבעינן שיהא בהיתר ששים ממנו: **או במאי דנפק מיניה.** מה שפלט זה דבמאי דאיתיה קמן לאו בקדירה הוא כי מיסדא שדינן ליה לבר: **אלא מעתה.** הואיל ובדידיה משערינן הא מיבטל כוליה כל טעמו הלך בתבשיל דאי לאו הכי מה צריך ששים מכולן וכיון דכוליה בטלתיה נפל לקדירה אחרת לא יאסור: **שויוה רבנן חתיכה דאיסורא.** כי בתחלה נאסר עד שלא נעשמק דמשנתנה הקדירה בו טעם מיד נאסר ושויוה רבנן כאיסור שאסור לעולם: **לדיקולא.** קלחת: **סבר רב אשי לשעוריה.** היתרא ולאוסופי עליה מה שבלעה קדירה כדי לבטל האיסור והאיסור היה משער כמו שבא לפנינו מלומר: **רבנן.** תלמידיו: **דאיסורא לא בלעה.** בחמיה אף האיסור נעשמק וכשנפל היה בו יותר אלא הכל יש לשער כמו שאנו רואין: **בתלתין פלגי זיתי.** דמשום דלא היה בו כזית זלזל בביטולו ולא הגריך ששים: **לא תזלזל.** כלומר אפילו במידי דלא מיתסר

מסורת הש"ס

(א) ע"ל סי' תשפו

קובץ הגהות

ב"ח (א) נ"ב אלא: **(ב)** נ"ב אלא:

שלטי הגבורים

א כתב הרא"ש היכא דלא קרעיה ובשליה בהדי בשרא ואח"פ שהכחל עצמו אסור לא אמרי' תחיכה נעשית נבלה ואוסר כל החתיכות ולקמן ששים לבר מכחל וכו' ע"ש בתוכך:

ב וכן פי' המיי' בפ"ט מהל' מאכלות אסורו' אפי' קרעו שתי יערב דהא אפי' נתבשל הכחל הוא ועורו אסור ועיין במרדכי בתוכך:

ג הלכך אפי' תני זית אלב או נבלה לו פחות בעינן ששים ולא מוקמינן בשיעורא דרבנן ודוקא דומיא דחלב ונבלה אבל כל דבר שעיקר איסורו דרבנן ולית ביה איסור דאורייתא אפי' כזית ועופי מכזית בטל ברוב בעלמא ולכתחלה נמי מבטלינן ליה כדפי' בפ' בתרא דע"ז. ע"כ מה"ר:

המאור הגדול

[דף צח ע"א:] **וההוא** כזיתא תרבא דנפל לדיקולא דבשרא סל היה שהיו רגילים למלוח בו בשר ונמלח בו כזית חלב וסבר רב אשי לשעוריה במאי דבלע דיקולא מקודם לכן שהוא פולטו עכשיו בשעת המליחה ונמצא הרוטב בשולי הסל אמרי לה רבנן אטו דהיתרא בלע דאיסורא לא בלע שהרי עשוי הוא לבלוע גם את הדם הלכך אין זו הפליטה מבטלת האיסור וה"ר שלמה ז"ל לא פי' כן:

ודיני נותן טעם והיתר מצטרף לאיסור כבר ביארנום יפה במס' פסחים בפ' אלו עוברין על יסודי השמועות שהוזכרו בהן:

עין משפט נר מצוה

תתלו–תתלט

א מיי' פט"ו מהל' מאכלי' אסורות טור"ד סי' ק: **ב** מיי' פ"ט אס סמג לאוין קמח טור י"ד סי' ל: **ג** מיי' פט"ו אס סמג לאוין קלב וקמא טור"ד סי' פו: **ד** מיי' פרק ז ופט"ו אס סמג לאוין קמא טור"ד סי' לח: